ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΜΠΟΥΡΖΕ

Ο ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΤΣΕΝΤΣΙΟ

Ὁ γέρος Ἰταλὸς ζωγράφος Βιτσέντσιο Βάλλα ποὺ οἱ φίλοι του ἐξακολουθοῦσαν νὰ τὸν ἀποκαλοῦν «Ὁ μικρὸς Τσέντσιο» ἂν καὶ εἶχε περάσει τὰ ἑξῆντα, συνήθιζε διηγόταν εὐχάριστους ἱστορίες τῆς πρώτης νεότητός του, ὅπου καὶ ἂν βρίσκονταν, στὸ ἐργαστήριό του, στοὺς δρόμους,στοὺς κήπους, στὰ κέντρα τῆς Ρώμης τὴν ὁποίαν γνώριζε καταλεπτῶς σὰ νὰ ἦταν ὁλόκληρη σπίτι του.Κατὰ προτίμηση ὅλως τοῦ ἄρεσε νὰ διηγῆται τὶς ἱστορίες του σ' ἕνα μικρὸ κηπάκι τοῦ ἐργοστασίου του, ποὺ δὲν ἦταν μεγαλείτερο μιὰ παλάμη. Σᾶς προσέχει ἕνα πούρο, ἄναβε ὕστερα τὸ δικό του καὶ ἄρχιζε... Ἦταν ἱκανὸς νὰ διηγῆται δυὸ ὧρες ἀδιάκοπα ! Μὲ τόσο κέφι ὅμως καὶ μὲ τόσο μπρίο ποὺ δὲν κούραζε ποτὲ τοὺς ἀκροατάς του. Μιὰ φορὰ εἴχαμε μαζεφτεῖ στὸ κηπάριό του μερικοὶ φίλοι καὶ ἐλεεινολογούσαμε ἕναν ἄλλο μας φίλο ὁ ὁποῖος εἶχε μονομαχήσει, ρεζιλευτεῖ καὶ καταστραφεῖ ἐν τέλει γιὰ μιὰ γυναίκα, ἡ ἀγάπη τῆς ὁποίας ἐπὶ πολὺν καιρὸ ἦταν γνωστὴ στοὺς γλεντζέδικους κύκλους τῆς Ρώμης. Τί τοῦ ἐοτοίχιζε γιὰ μιὰ γυναίκα τῆς ὁποίας τὸ ἔπαπτο παρελθὸν τὸ ξέραμε ὅλοι μας.

— Ὁ Τσέντσιο δὲν κοατήθηκε :

— Μὴν ἀδικῆτε τὸν φίλο μας, εἶπε. Οἱ γυναῖκες αὐτὲς ξεχνοῦν τόσο εὔκολα τὸ παρελθόν τους καὶ προπάντων ξέρουν νὰ κάνουν τοὺς ἄλλους νὰ τὸ ξεχνοῦν !... Ἐνὲ ἱκανὲς νὰ φκιάσουν ἕναν φωτοστέφανο ἀγνότητος μὲ τὸ κασκόλ τοῦ τελευταίου των φίλου ! Ἀπάνω στὸ θέμα αὐτὸ ἔχω νὰ σᾶς πῶ, ἐξηκολούθησε ὁ γέρος ζωγράφος, μιὰν ἱστορία, τῆς ὁποίας εἶμαι ὁ ἥρως. Κατοικοῦσα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὴ Νεάπολη... Στὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου μου εἶχα γνωρίσει ἀρκετὲς δυσκολίες, γλήγορα ὅμως χάρις σ' ἕναν ἄγγλο ζωγράφο ὁ ὁποῖος ἐξετίμησε τὸ τάλαντό μου καὶ μὲ ὑποστήριξε, ἀπέκτησα φήμη καὶ τὰ μέσα νὰ ζῶ ἀρκετὰ καλά...

Μοῦ ἄρεσαν ἀνέκαθεν τὰ ἰσόγεια σπίτια. Εἶχα λοιπὸν νοικιάσει ἕνα ἰσόγειο διαμέρισμα σ' ἕνα σπιτάκι ποὺ βρισκόταν σὲ μιὰ ψηλὴ συνοικία. Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ἡ Νεάπολις ἁπλωνόταν πελώρια, πολυθόρυβη.

Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σπιτιοῦ νοίκιαζε σὲ ξένους, περαστικοὺς ἀπ' τὴ Νάπολη, τὸ πρῶτο πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ, ἐπιπλωμένο. Μιὰ μέρα ἦρθε καὶ ἐγκατεστάθηκε στὸ πάτωμα αὐτὸ μιὰ κυρία ἰσπανίδα μὲ τὸν σύζυγό της. Ἀπ' τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ ζωή μου ἄλλαξε ὁλότελα. Ἡ ξενοιασιά μου, ἡ εὐθυμία μου, χάθηκαν διὰ μᾶς. Τὴν ἐρωτεύθηκα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ἡ ἰσπανίδα δὲν ἐχόρταινε νὰ βλέπῃ τὶς παναραμαντικὲς ἀπόψεις τῆς Νεαπόλεως ποὺ ἁπλωνόταν μπρός στὸ σπίτι μας. Τὴν παραμόνευα νὰ βγῇ στὸ μπαλκόνι της. Καὶ τότε ἀφήνοντας τὴ δουλειά μου, ἔβγαινα καὶ γὼ στὸ παράθυρο τοῦ ἐργαστηρίου μου καὶ τὴν ἐκύτταζα ἐκστατικὰ ἀχόρταγα. Εἶχε ἕνα στόμα καὶ μιὰ μύτη τόσο λεπτογραμμένα ποὺ λές καὶ τὰ εἶχε σκαλίσει ὁ πιὸ φίνος γλύπτης μὲ τὴ σμίλη του. Τὰ μάτια της ἦσαν μαῦρα, ὄχι ὅμως μὲ τὴ σκοτεινάδα ἐκείνη ποὺ ἔχουν συνήθως τὰ μάτια τῶν ἰσπανίδων γυναικῶν, ἀλλὰ γεμᾶτα ἀπὸ μιὰ φωτεινὴ γλύκα. Σ' ἄλλες γυναῖκες εἶχα θαυμάσει τὴν σωματικὴ ὠμορφιά, σὲ καμιὰ ὅμως ἀκόμη δὲν εἶχα βρεῖ τὴν πνευματικὴ ὠμορφιὰ ποὺ εὕρισκα σ' αὐτὴ τὴν ἰσπανίδα. Τὴν ἐρωτεύθηκα σὰν τρελλὸς καὶ ὅπως πάντα συμβαίνει σὲ τέτοιες περιστάσεις ἄρχισα νὰ ζηλεύω τρομερὰ τὸν ἄντρα της. Τοὺς παραμόνευα σὰν μυστικὸς ἀστυνόμος καὶ ἔμενα ἔξω φρενῶν ὅταν εἶδα ὅτι ὁ ἄντρας της, ἕνας σαραντάρης κοντός, χοντρός, ἄσχημος, κόκκινος σὰν ἀστακός, που ἀντιπροσώπευε κάποιο ἐμπορικὸ κατάστημα τῆς Βαρκελώνης, φερνόταν στὴ γυναίκα του, στὸ τόσο λεπτὸ αὐτὸ πλάσμα μὲ ἕνα τρόπο πολὺ χειρότερο ἀπ' ὅ,τι τῆς ἄξιζε.

» Ὅσο πρωτάρης στὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος καὶ ἂν ἤμουν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, παρετήρησα ὡς τόσο ὅτι ἡ νεαρὴ γυναίκα μὲ εἶχε προσέξει. Ἦταν βέβαιον ὅτι τῆς ἄρεσα. Ἀλλὰ πῶς νὰ τῆς μιλοῦσα ; Ὑστερα ἀπὸ πολλὲς σκέψεις κατέληξα σὲ μιὰν ἀπόφαση, ποὺ μοῦ φάνηκε τότε, μὲς στὸν νεανικό παροξυσμὸ τοῦ ἔρωτός μου, πολὺ ἁπλῆ ν' ἀνεβῶ μιὰ νύχτα στὸ μπαλκόνι της καὶ νὰ χτυπήσω στὸ παράθυρό της. Ἂν μ' ἄνοιγε ὁ ἄντρας της θὰ τὸν σκότωνα. Καὶ ἂν μ' ἄνοιγε ἐκείνη ;...

» Ὤ ! μὴ φοβᾶστε, εἶπε ὁ Τσέντσιο, βλέποντας ὅτι χαμογελούσαμε, δὲν ἀνέβηκα στὸ μπαλκόνι γιατὶ ἁπλούστατα ἕνα πρωὶ ὁ ἄντρας της παρουσιάστηκε στὸ ἐργαστήριό μου καὶ μοῦ πρότεινε εὐγενικώτατα νὰ κάνω τὸ πορτραῖτο της ! Φαντάζεσθε τὸν ἐνθουσιασμό μου. Μόνον ποὺ δὲν τὸν φίλησα !

Τὴν ἄλλη κιόλα μέρα ἄρχισα νὰ ζωγραφίζω τὸ πορτραῖτο τῆς ἀγαπημένης μου. Εὐτυχῶς ἤξερα ἰταλικά, εἶχε μείνει καὶ ἄλλοτε στὴν Ἰταλία, καὶ ἔτσι δὲν δυσκολευόμαστε καθόλου στὴν κουβέντα. Ὅλη τὴ μέρα σχεδὸν τὴν περνοῦσα κοντά της, καὶ ὅλως οἱ σχέσεις μας δὲν ἐπροχωροῦσαν καθόλου. Μὲ τὸ φέρσιμό της,μὲ τὸ ὕφος της, μ' ἕναν ἰδιαίτερον ἀέρα ποὺ εἶχε στὸ ὅλον της, στὰ λόγια της, στὶς κινήσεις της, στὴν πιὸ μικρή της χειρονομία, μοῦ ἐπέβαλε ἕνα εἶδος δειλίας ποὺ παρέλυε κάθε ἐνέργειά μου. Καὶ νὰ πῆτε ὅτι κατὰ τὸ διάστημα ποὺ πόζαρε μπροστά μου, στεκόταν ψυχρὴ καὶ ἀδιάφορη ;...Ἴσια-ἴσια, κουβεντιάζαμε, μοῦ ἔδιε θάρρος νὰ τῆς ἀστειεύομαι, ἔπαιζε μαζί μου, μὲ φώναζε ἀγρίμι... Ὅλ' αὐτὰ ὅμως ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ καταλάβαινε ὅτι θἄχανα τὴν ὑπομονή μου καὶ θὰ προχωροῦσα... Τότε ἀμέσως γινόταν ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀπὸ τὰ μαῦρα της μάτια περνοῦσε μιὰ λάμψη τόσο περήφανη, τόσο περιφρονητικὴ ποὺ μὲ παρέλυε. Τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες καταλάβαινα τὶ αἰσθάνονται οἱ θηριοδαμασταὶ ὅταν πρόκειται νὰ δαμάσουν τίγρεις.

Δὲν ἐχόρταινα νὰ τὴν κυττάζω...

Μιὰ μέρα μοῦ ἐξηγήθηκε καθαρά : μοῦ εἶπε ὅτι ἐνοοῦσε νὰ μείνῃ πιστὴ στὸν ἄντρα της, ὅτι μποροῦσα νὰ τὴν ἀγαπῶ, σὰν μιὰ ἀδελφή ὅμως, μοῦ εἶπε τέλος ἕνα πλῆθος ἀπὸ τὶς φράσεις ἐκεῖνες ποὺ ρίχνουν σὰ λάδι ἡ γυναῖκες στὶς φωτιὲς τὶς ὁποῖες ἔχουν ἀνάψει ἡ ἴδιες... Ὅλ' αὐτὰ τὰ πίστευα σὰ νὰ εἶχα νὰ κάνω μὲ καμμιὰν ἅγια. Καὶ εἶχε πάρει τέτοια εὐλάβεια καὶ ἀγνότητα τὸ αἴσθημά μου, ὥστε ἤμουν ἱκανὸς νὰ φιλήσω τὸ φόρεμά της σὰν νὰ ἦταν φόρεμα τῆς Παναγίας.

Ὅταν ὅμως ἔμεινα μόνος τότε ἡ φαντασία μου κόβονε.Σὰν ζωγράφος ποὺ εἶμαι τὴν θυμόμουν ζωηρότατα καὶ στὶς παραμικρότερες λεπτομέρειές της. Ἔβλεπα, καθὼς σᾶς βλέπω, τὰ πονηρά της μάτια, τὰ λεπτογραμμένα μάτια της ποὺ ἄνθιζε πάντα ἕνα ἀδιόρατο χαμόγελο ἀπάνω τους. Καὶ τότε ἔπαιρνα τὸ καρέ μου, τὸ ἀφιερωμένο σ' ἐκείνην ἀποκλειστικά, καὶ μὲ τὸ μολύβι μου ἐσκιτσάριζα τὴν γυναίκα ποὺ ἐλάτρευα σὲ χίλιες στάσεις καὶ ἐκφράσεις : ἄλλοτε μισοκοιμισμένην, ἔτσι ὅπως τὴν ὀνειρευόμουν, λικνιζόμενην, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐρωτικὴ νύχτα μὲς στὴν ἀγκαλιά μου. Ἄλλοτε σκεπτικὴ καὶ μελαγχολική, καὶ ἄλλοτε χαρούμενη καὶ γελαστὴ ὅπως ἦταν ὅταν βρισκόταν μαζί μου.

Ἡ τρέλλα αὐτὴ βάσταξε ἕνα μῆνα κι' ὕστερα ἡ νεαρὴ γυναίκα ἔφυγε ἀπ' τὴν Νεάπολη, χωρὶς νὰ μοῦ δώσῃ παρὰ ἕνα μόνον φιλὶ στὸ μάγουλο πρὶν ἀνεβεῖ στὸ τραῖνο ποὺ θὰ μοῦ τὴν ἔπαιρνε γιὰ πάντα. Ὅταν ἔφυγε, γύρισα μὲ τὸν ἄντρα της ποὺ θἄμενε λίγες μέρες ἀκόμη γιὰ κάποια ὑπόθεση, καὶ φάγαμε σ' ἕνα ἀγαπημένο της ἐστιατόριο, στὴν ἀκτὴ τῆς θάλασσας ὅπου εἶχα τόσες φορὲς κάνει μαζί της περίπατο μὲ βάρκα. Εἴχαμε φάει καὶ βρισκόμαστε στὴν τρίτη μπουκάλα τοῦ κρασιοῦ, ὅταν μιὰ στιγμή, καθὼς μιλούσαμε γιὰ 'κείνη, εἶπα ἐγώ : «Ἡ γυναίκα σας....» Τότε ὁ ἱσπανὸς χαμογέλασε καὶ ἀποτελειώνοντας τὸ περιεχόμενον τοῦ ποτηριοῦ του :

« Ἡ γυναίκα μου ; εἶπε. Εἶνε γυναίκα μου, ὅσο εἶνε καὶ δική σας, ἀγαπητέ μου... Αὐτὸ μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ τώρα ποὺ ἔφυγε...»

Καὶ ἐξηκολούθησε ἐξηγώντας μου ὅτι ἦταν φίλη του, καὶ ὅτι τὴν εἶχε περισυλλέξει σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο τῆς Βαλέντσιας, ὅπου τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει ἀρρωστη ἕνας ἄλλος της φίλος, καὶ ὅτι λόγοι κοινωνικῆς εὐπρεπείας τὸν ἀνάγκαζαι νὰ τὴν παρουσιάζει γιὰ γυναίκα του.

Ἐπρόσθεσε ἀκόμη ὅτι ἄρεσε πολὺ τῆς φίλης του νὰ περνάῃ γιὰ νόμιμη σύζυγός του, γιατὶ ἦταν ἀπὸ καλὴ σόι,ἔνεια καὶ φύσει ὑπερήφανη, πρᾶγμα ὡς τόσο γιὰ τὸ ὁποῖον αὐτὸς πολὺ ὀλίγο σκοτιζότανε.

Φαντάζεστε τὴν ἀπελπισία μου. Ἀπ' τὸ κακό μου μοῦ ἤρθε νὰ τὸν σκοτώσω. Ἐκεῖνος κατάλαβε τὶ κεραυνοβόλο εντύπωση μοῦ εἶχαν κάνει τὰ λόγια του, βρῆκε ὅμως τόσο κωμικὴ τὴν ἀπεγνωσμένη ἔκφρασή μου, ὥστε δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ καὶ ξέσπασε στὰ γέλια.

Ὡστόσο τὸ πεῦρεγο εἶνε ὅτι ἀργότερα, ὅταν σκέφθηκα καλλίτερα τὸ πρᾶγμα, τῆς ἐσυγχώρησα τὸ πρᾶγμα, τῆς ἐσυγχώρησα τὸ ψέμμα της. Μοῦ φάνηκε ὅτι ξεγελώντας με, ὅπως μὲ εἶχε ξεγελάσει, μοῦ εἶχε δώσει πολὺ λεπτότερες συγκινήσεις ἀπὸ ἐκείνες ποὺ θὰ μοῦδινε ἂν ἡ σχέσεις μας ἔπαιρναν τὸν συνηθισμένο δρόμο. Ὅσο γιὰ τὴν συμπεριφορά της ἀπέναντί μου, τὴν δικαιολογοῦσα. Ἦταν γι' αὐτὴν κάτι ἀσυνήθιστο, κάτι ποὺ ἐξαιρετικὰ θὰ τὴν εὐχαριστοῦσε, ν' ἀγαπηθῇ μιὰ φορὰ στὴ ζωή της, σὰν τίμια γυναίκα... Καὶ ἔπειτα τὸ κάτω-κάτω ἐπρόσθεσε ὁ Τσέντσιο, τελειώνοντας τὴν διήγησή του, τί εἶχα χασει ἐγὼ ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστόρεση : μήπως δὲν εἶχα περάσει κοντά της, τὶς πιὸ γλυκές, τὶς πιὸ ἐξαίσιες στιγμες τῆς ζωῆς μου ;»

*

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΖΗΣΟΥΝ ΟΛΟΙ !...

Ὁ Μολὸχ εἶνε ἄνθρωπος εὐσυνείδητος καὶ μὲ χρυσῆ καρδιά. Τὴν παραμικρὴ ἐνόχλησι νὰ ἔχῃ,στέλνει καὶ φωνάζει τὸ γιατρό. Καὶ ὅταν τοῦ λένε ὅτι δὲν ἄξιζε νὰ φέρῃ γιατρὸ καὶ νὰ πληρώνῃ ἐπισκέψεις, λέει :

— Πρέπει νὰ ζήσῃ καὶ ὁ καϊμένος ὁ γιατρός.

Ὕστερα στέλνει τις συνταγές ποὺ ἀφῆνει ὁ γιατρὸς στὸ φαρμακεῖο. Καὶ ὅταν τοῦ λένε γιατὶ ὑποβάλλεται σὲ ἄσκοπα ἔξοδα, ἀπαντᾶ :

— Καὶ ὁ φαρμακοποιὸς ὁ καϊμένος πρέπει νὰ ζήσῃ κι' αὐτός.

Ἀλλὰ ὅταν τοῦ φέρουν τὰ φάρμακα στὸ σπίτι τὰ ρίχνει ἀπ' τὸ παράθυρο στὸ δρόμο. Καὶ ὅταν τὸν ρωτοῦν γιατὶ πετᾶ φάρμακα ἀκριβοπληρωμένα, ἀπαντᾶ :

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ πρέπει νὰ ζήσω κ' ἐγώ.

*

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Στὴν ἀπαλάμη σου φιλάκια
Μοῦδινε τόνειρο νὰ πιῶ·
Μοῦ ἐπες : Εἶνε ὄνειρο καὶ κοίμου·
Κι' εἰπά σου : "Ας μην ξυπνήσω πιό.

Γιάννης Περγιαλίτης